Gazze'de
Kadın Olmak

Bugün Gazze'de yaşayan Filistinliler, İsrail saldırıları ve kıtlık şartları altında **var olma haklarının tamamen inkar edilmesi durumu ile karşı karşıyadır.**

IV sayılı Cenevre Sözleşmesi ve Cenevre Sözleşmelerine Ek I Numaralı Protokol hükümlerine göre, kadınların özel olarak korunması gerekmektedir. Hamile kadınların tedavilerini yürüten hastaneler ve sağlık personeli hiçbir şekilde saldırıya uğramamalıdır. Tarafların on beş yaşın altındaki çocuklar ile hamile ve yeni doğum yapmış kadınların zaruri ihtiyaçlarının serbestçe geçişine müsaade etme yükümlülüğü bulunmaktadır.

*“Gazze'deki kadınlar, barış için dua ettiklerini ancak barış olmayacaksa da uykularında kollarında çocuklarıyla **hızlı bir şekilde ölmek için dua ettiklerini** anlatıyorlar. Dünyanın herhangi bir yerinde bir annenin bu şekilde dua etmek zorunda kalması, hepimizi utandırmalı.”*

BM Kadın Birimi İcra Direktörü Sima Bahous

7 Ekim 2023 öncesi 2,3 milyon insanın yaşadığı dünyanın en yoğun nüfusuna sahip Gazze şeridi, **16 yıldır karadan, havadan ve denizden İsrail ablukası altında olduğu için “Dünyanın en büyük açık hava hapishanesi”** olarak nitelendirilmekteydi. 7 Ekim sonrası 365 km²'lik Gazze Şeridi'ne sadece altı ay içinde, İsrail güçleri tarafından hedef gözetmeden 75 bin ton ağırlığında 45 binden fazla bomba ve füze atıldı. 23.04.2024 verilerine göre **en az 14.690 çocuk, en az 9.680'i kadın** olmak üzere 34.183 Filistinli hayatını kaybetti. 77.143 kişi yaralandı.

Henüz Nisan 2024'de İsrail'in Gazze'de, doğrudan sivil yerleşim yerleri hedef alınarak gerçekleştirilen saldırılarda, **9.680 kadın öldürüldü,** en az üç katı ise yaralandı. İsrail tarafından öldürülen sivillerin yüzde 30'undan fazlası kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar, Gazze'de her saatte 2 kadının, **her gün en az 50 kadının öldürüldüğünü göstermektedir.**

BM Nüfus Fonu (UNFPA) verilerine göre 7 Ekim sonrası Gazze'de doğum yapması beklenen **50 bin kadın bulunmaktaydı. Gazze'de her gün yaklaşık 180 kadın, İsrail'in saldırıları nedeniyle "tehlikeli" ve "insanlık dışı" koşullarda doğum yapmak zorunda kaldı.** Birçoğu İsrail güçlerinin ambulansları engellemesi ve hastanelere yapılan saldırılar nedeniyle hastanelere ulaşamadı.

Gazze'de **anestezi olmadan sezaryen yoluyla doğum yapmak zorunda kalan** hamile kadınların bulunduğuna ilişkin çok sayıda bildirim yapıldı. Gazze'deki sağlık çalışanlarından aktarılan bilgilere göre, İsrail'in saldırılarının başlamasından itibaren hamile kadınların düşük yapma oranı yüzde 300 arttı. Gazzeli kadınlar, 7 Ekim sonrası doğum öncesi ve sonrasına ilişkin süreçlerde temel ve hayati nitelikteki tıbbi hizmetlere erişemedi.

"Kucağımdaki melek bir çocuk, biz de kadınız. Biz bu acıyı kaldırırız, daha önce neleri gördük. Biz yeryüzünde yaşayan şehit adaylarıyız. ***Biz sadece evlerimizde oturuyorduk. Çocuklara mı delikanlılık yapıyorlar?*** *İntikamlarını çocuklardan mı alıyorlar?"*

Filistinli Anne

7 Ekim sonrası henüz Nisan ayında Gazze'de nüfusun yüzde 85'ine karşılık gelen yaklaşık 2 milyon insan yerinden edildi. Her an ölüm tehlikesi ve bombalar altında yaşamak zorunda kalan kadınlar, sürekli yanlarına sadece taşıyabilecekleri eşyaları alarak aileleriyle birlikte göç etmek zorundalar. Yaşlı akrabaları veya engelli aile üyeleri olan ve hareket edemeyen aileler için, bakıcı olarak geride kalanlar orantısız bir şekilde kadınlardan oluşmaktadır. Gazze'de barınaklarda ortalama her 700 kişiye bir tuvalet düşüyor. Çok az sayıda olan duşlarda ise genelde su bulunmuyor. Bu durum kadınların hijyenik koşullara erişimini zorlaştırıyor ve onlar için katlanılmaz bir hâl alıyor

“Benim çocuğum ortadan yok oldu. O benim kollarımın arasında öldü. Çocuklar nerede? Birisi lütfen bana söylesin. Yeter! Bu zulüm yeter! Bizler savunmasız insanlarız. ***Çocuklar aç öldü.*** *Onlar hiçbir şey yemedi. Benim çocuklarım aç öldü. Hiçbir şey yemediler yemin ederim.”*

Filistinli Anne

Gazze’de henüz 9 Ekim 2023 tarihinde İsrail Savunma Bakanı Gallant’ın kameralar önünde “Gazze’ye tam kapsamlı abluka uyguluyoruz. **Elektrik, gıda, su, yakıt olmayacak.** Her şey kapalı olacak. **İnsansı hayvanlarla savaşıyoruz** ve buna göre hareket ediyoruz”. dediği günden itibaren “Gazze’de yaşanan açlık ve başlayan kıtlıkla kadınlar zorlukla baş edebiliyor. Çoğu zaman insanların hayvan yeminden yapılmış ekmekten başka bir şey yeme imkanı olmuyor. İsrail, Gazze Şeridi’ne yönelik saldırılarında, insani yardımların ulaşmasını engelleyerek, hatta yardımlara ve yardım için toplanan insanlara ateş açarak, **açlığı bir silah olarak kullanıyor.** İnsani yardımlar özellikle kuzey Gazze’de nüfusun neredeyse hiçbir kesimine ulaşmazken, kadınlar ve kız çocukları malzeme, hizmet ve kaynaklara erişimde çok daha dezavantajlı konumda bulunuyor.

“Gazze Şeridi’nde bu gerilimin tırmandığı 105 günde yaklaşık ***20 bin bebek savaş ortamında doğdu.*** *Bu durum, yaklaşık her 10 dakikada bir, bu korkunç savaşın ortasında doğan bir bebek anlamına geliyor.”*

UNICEF İletişim Uzmanı Tess Ingram

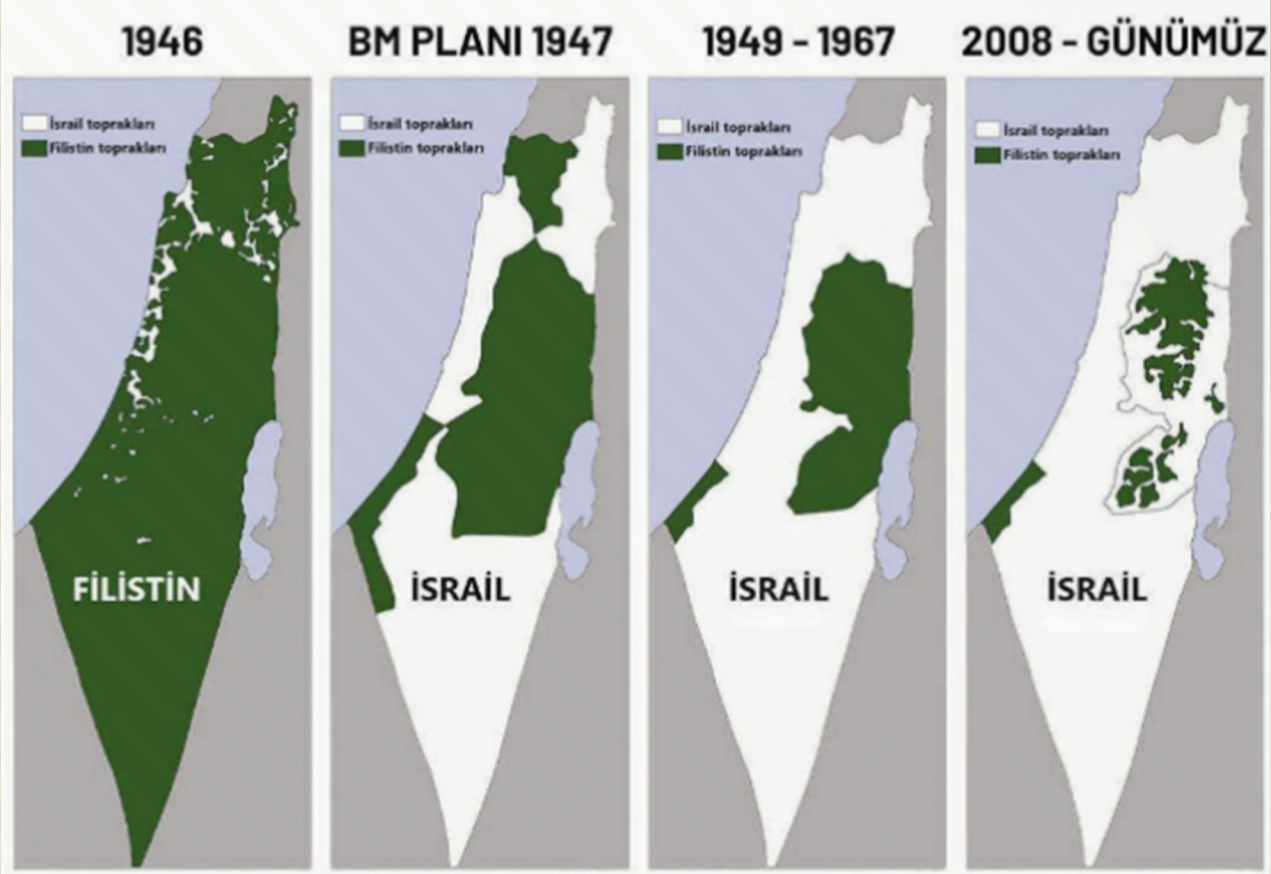

Yüz yıldır Filistin topraklarında devam eden ölüm, yıkım ve yerinden etme politikalarının ilk defa 7 Ekim'de başlamadığı **sadece haritalardaki değişimle** görünüyor. Tarih tekerrür ediyor ve günümüzde bütün dünyanın gözü önünde, yarısı çocuk 2,2 milyon insan, söz konusu yıkım ve katliamların en ağırını yaşayarak ve en temel insani ihtiyaçlarından yoksun bırakılarak önce yerlerinden, sonra yurtlarından edilmeye çalışılıyor.

İsrailli yöneticilerinin **Gazze'de yaşayan Filistin halkını insan olarak** görmeyen ve **toplu olarak yok edilmesi emirlerini içeren açıklamaları** ve akabinde gerçekleşen **sivil halk üzerine benzeri görülmemiş saldırılar** neticesinde uluslararası kuruluşların da raporlarında ifade edildiği üzere Gazze'de yaşayan kadınların, kendilerini güvende hissedebileceği hiçbir yer bulunmuyor.

Israil'in Kuzey Gazze'deki Al-Shifa Hastanesini kuşatması üzerine yaya olarak kaçmak zorunda kalan bir kadın, 3 bebeğini taşıyarak Gazze'nin merkezine doğru yürürken görüldü. Oruç tutarak, soğukta, yürüyerek, gidecek hiçbir güvenli yer olmadan. Kadının yürüdüğü mesafe 5 km, yani 3 milden biraz fazlaydı.

Han Yunuslu Filistinli bir kadın olan Shireen Obaid, gömülmek üzere bir yer bulmak için bir arabanın bagajına yerleştirilen ailesine veda ettiği görüntü kamuoyuna yansıdı. Bu, onlara dair hatırlayacağı son anı.

“Cezaevindeki koşullar çok zor ve kadın mahkûmlar her gün taciz ediliyor. Susuz ve kıyafetsiz bırakılıyorlar, yerde uyuyorlar ve dövülüyorlar.”

Ahed Tamimi, Filistinli Aktivist

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği (OHCHR), gözaltındaki Filistinli kadın ve kız çocuklarının, İsrail ordusunun erkek personeli tarafından çırılçıplak soyulmak ve üzerlerinin aranması gibi çeşitli cinsel saldırı biçimlerine maruz bırakıldıklarına dair haberleri bildirdi. Medyada yer alan haberlere göre yerinden edilme sırasında kadınlar da keyfi gözaltı ve taciz riskiyle karşı karşıya kalıyor.

Nisan ayında İsrail askerlerinin kadın, çocuk ve doktorlar dahil 400 kişiyi infaz edip, çoğu sağlık çalışanı 900 kişiyi esir aldığı ve tamamen yakılan Şifa hastanesinde daha sonra yapılan incelemelerde, Gazze'nin önde gelen doktorlarından olan Makadme'nin ve pratisyen hekim olan annesi Yusra Makadme cesetleri teşhis edildi. Üstelik **çoğu elleri arkadan bağlı infaz edildiği anlaşılan cesetlerin buldozerlerle üstünden geçildiği** tespit edildi.

5 yaşındaki Faisal Al Khaldi’nin **7 aylık hamile annesinin karnından vurularak öldürüldüğüne** ilişkin ifadeleri ise, aylardır Gazze’de yaşanan soykırımın amacının etnik temizlik olduğunu ortaya koyan örneklerden sadece bir tanesidir.

Gazze'de her gün uluslararası insancıl hukukun birçok kuralı ihlal edilmekte, soykırım da dahil olmak üzere insanlığa karşı suçlar ve savaş suçları işlenmektedir. Gazze'de bulunan kadınlar, Ayrımcılığa Karşı Kadın Hakları Sözleşmesi ve Beijing Deklarasyonunda güvence altına alınan herhangi bir hakkı kullanma imkanına sahip değildir. **Yaşam hakkından dahi yoksun olan kadınlar,** mülkiyet, eğitim, çalışma, eşit temsil hatta sağlık hizmetlerine erişim gibi en temel hakları kullanmayı hayal dahi edememektedir.

İsrail'de, henüz 29 Ocak 2024 tarihinde 14 bakanın katılımıyla gerçekleşen **"Gazze'de Yahudi Yerleşimini Teşvik Konferansı"nda** Gazze'de kurulacak yerleşim yerleri harita üzerinden açıklanmış durumdadır. Saldırı şartlarında zaten çoklu ayrımcılıkla karşı karşıya olan kadınlar, ulus olarak yurtlarından ayrılmaya zorlanmak için, kasıtlı olarak aç bırakılmakta ve ölüme terk edilmektedirler. **Kadınlar mama ve sütün bulunmadığı özellikle kuzey Gazze'de çocuklarını besleyemediklerini,** önce bombalarla öldürülen çocuklarının artık açlıktan öldüğünü bütün dünyaya haykırmaktadır.

Uluslararası hukuka göre sivil halk, saldırıda hedef alınmamalıdır. Toplu cezaların tatbiki ve ayrım gözetmeyen saldırılar yasaktır. Elde "İşgalci devletin kendi sivil nüfusunun bir bölümünü işgal ettiği topraklara doğrudan veya dolaylı olarak nakletmesi veya işgal edilen topraklardaki nüfusun tamamının veya bir kısmının devlet sınırları içinde veya dışında sürülmesi veya nakli" bu kapsam içerisinde sayılan savaş suçları arasındadır. Buna karşın **7 Ekim 2023 tarihinde İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'nun "Gazzelilere şunu söylüyorum: Artık gidin, çünkü her yere güçlü bir şekilde operasyon yapacağız."** açıklamasını yaptığı ilk günden itibaren Gazze nüfusu planlı olarak güneye Mısır sınırına yönlendirilmiştir. Nisan ayında 1,5 milyon insanın 64 km'lik bir alana sıkıştırıldığı, sınırdaki son kent olan Refah bombalamıştır. Netenyahu, uluslararası toplumun karşı çıkmasına rağmen Refah'a kara harekatı düzenleyeceğini defaatle açıklamış, daha sonra da bunu gerçekleştirmiş, hatta savaş uçakları çadırların üzerine bomba atmış, bebek ve çocuklara diri diri yanarak ölmüşlerdir. Gazze'de hiç bir güvenli yer bulunmamaktadır.

Aralarında Çocukları Kurtarın Vakfı (Save the Children) Sınır Tanımayan Doktorlar (MSF) örgütü ve Oxfam'ın da bulunduğu 13 uluslararası küresel insani yardım kuruluşu, Gazze'de faaliyet göstermenin artık neredeyse imkânsız hale geldiği ifade etti. İsrail'in soykırım suçundan yargılandığı Uluslararası Adalet Divanı'nın (UAD) ocak ve mart sonunda İsrail'in "soykırımı önleyecek tedbirler" alınmasına yönelik karar alınmıştı: İsrail ise kararların tam tersini yaparak, insani yardımı engellemeye ve hayati sivil altyapıyı yok etmeye devam etmektedir. **Sınırda yardım tırları bekletilirken, bebekler, çocuklar yaşlılar başta olmak üzere, haftalarca çimen dışında hiçbir şey yiyemeyen Gazzeliler, kelimenin gerçek anlamıyla açlıktan ölmektedir.**

Gazze'de 2,2 milyonluk nüfusun tamamına karşı gerçekleştirilen soykırım, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçları artık sona erdirilmeli, bu suçların failleri uluslararası ceza mahkemelerinde yargılanmalıdır. Acil bir şekilde kalıcı insani ateşkes kararı alınmalı, Gazze Şeridi'ne güvenli ve kesintisiz insani yardım akışı sağlanmalıdır. **Dünya'nın gözü önünde gerçekleşen bu soykırımı önlemek için, herkesin yapabilecekleri bulunmaktadır. Çünkü hiçbir şey, bir annenin çocuğunun açlıktan ölmesini seyretmek zorunda olması kadar verici değildir.**

www.ombudsman.gov.tr

OMBUDSMAN INSTITUTION OF THE REPUBLIC OF TÜRKİYE

Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Cad. No.4 Çankaya/ANKARA

Tel: (312) 465 22 00